

แนวทางการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชนของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

Development Guidelines on Speaking Skills and the Art of Speaking
in Public of Students at Assumption University

นันทา ทองทวีวัฒนะ

Nanta Thongtaweewattana

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

Assumption University, Thailand

Email: nantathn@au.edu

Received March 17, 2022; Revised April 17, 2022; Accepted July 15, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูด 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชนแก่นักศึกษา และ 3) เพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชน รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ทฤษฎีไวการณไทย และแนวคิดของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพูดเป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัยคือมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ผู้ให้ข้อมูลคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ จำนวน 40 คน คัดเลือกจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา GE 3401 การพูดภาษาไทยในที่ประชุมชน ปีการศึกษา 2563 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีแสวงหาความรู้หรือข้อเท็จจริงจากประเด็นที่ศึกษา และนำมาจัดเข้ากับเนื้อหาของบทต่าง ๆ ผลของการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การพัฒนาทักษะและศิลปะการพูด ประกอบด้วย การเตรียมพร้อม และการวิเคราะห์ปัญหาในการพูด
2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ แนวทางการพัฒนาทักษะและศิลปะในการพูด ประกอบด้วย การใช้ภาษา การลำดับความคิด การเรียงถ้อยคำ และการแสดงออก
3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 รูปแบบการพัฒนาทักษะการพูด ประกอบด้วย การเตรียมตัว การวิเคราะห์ผู้ฟัง การพูดในโอกาสต่าง ๆ และการประเมินผลการพูด ส่วนแนวทางการพัฒนาศิลปะการพูด มี 3 ด้าน คือ วัจนลีลา ศิลปะการใช้ถ้อยคำ และการกล่าวสุนทรพจน์

ข้อค้นพบของงานวิจัยนี้คือ ได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชน ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะพูดของนักศึกษาและผู้สนใจ

คำสำคัญ: การพูด; ศิลปะการพูด; การพัฒนาทักษะการพูด

Abstract

This article aimed to study the development guidelines of speaking skills, the art of public speaking, and the art of public speaking. The sample was students who enrolled in GE3401, Public Speaking in Thai, totaling 40 students. They were selected by being students who enrolled in GE3401, a subject directly contributing to public speaking. The instruments for collecting data were unstructured interviews and participative observation. The research results were found as follows:

1. It is now known that the 2 main aspects of speaking skill development are preparation and analyzing speaking issues
2. The guidelines for developing speaking skills are language use, ordering of ideas, word compilation, and expression.
3. Guidelines for developing speaking skills can be further elaborated upon. This includes the speaker's preparation, audience analysis, speaking on specific occasions, and evaluation of speech. Likewise, the development of public speaking skills can be categorized into 3 categories: speaking style, proper wording, and giving speeches.

The finding of this research is the knowledge of developing public speaking skills and the art of speaking in public, which is beneficial for the development of speaking skills for students or those that are interested.

Keywords: Speaking; Art of Speaking; Speech

บทนำ

การสื่อสารในชีวิตประจำวันของมนุษย์ใช้ทักษะการพูดมากที่สุด ทั้งการสื่อความรู้สึนึกคิด การถ่ายทอดความรู้ การทำงานร่วมกัน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ทักษะการพูดจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับบุคคลในทุกสาขาอาชีพที่จำเป็นต้องศึกษาและฝึกฝนเพื่อเป็นเครื่องมือสื่อสารสร้างความเข้าใจ สร้างความเชื่อถือ และความเชื่อมั่น อันจะทำให้เกิดความสำเร็จในการทำงานและประสบความสำเร็จในชีวิต แต่ปัจจุบันพบปัญหาการใช้ภาษาไทยที่สื่อสารกันแบบไม่ถูกต้อง ดังที่พระมหากษัตริย์ ภูมิพลอดุลยเดช (2563) กล่าวไว้บทความเหลือวหลัง-แลหน้า การใช้ภาษาไทยวิบัติใน

สังคมยุคนิวนอร์มอล ที่ต้องการให้บทความสะท้อนถึงคุณค่าความเป็นศาสตร์และศิลป์ของภาษาไทยที่สร้างสรรค์ขึ้นจากบรรพบุรุษและเป็นมรดกอันล้ำค่าที่ตกทอดมาสู่คนรุ่นปัจจุบัน โดยให้ข้อสังเกตว่ามุมมองของสังคมบางกลุ่มก็มีความกังวลว่าคนไทยรุ่นใหม่ซึ่งใช้เวลาส่วนใหญ่หมดไปกับการสื่อสารในโลกออนไลน์จะเคยชินกับการใช้ภาษาไทยเน็ตและนำมาใช้สื่อสารในภาษาพูดและภาษาเขียนในชีวิตประจำวัน จนส่งผลกระทบต่อภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นภาษาประจำชาติ จึงควรเร่งแก้ปัญหาภาษาวิบัติให้ทันเวลาที่ นอกจากนี้จากข้อมูลของกระทรวงวัฒนธรรมที่ได้เผยแพร่ ผลโพลซึ่งร่วมกับสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิตได้สำรวจความคิดเห็นเด็ก เยาวชน และประชาชนที่มีต่อวันภาษาไทยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 (29 กรกฎาคม 2564) จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 5,771 คน ครอบคลุมทุกอาชีพและทุกภูมิภาค โดยผลสำรวจประการหนึ่งเมื่อสอบถามถึงปัญหาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่ต้องเร่งแก้ไขในปัจจุบันพบว่า อันดับ 1 ร้อยละ 71.84 เป็นปัญหาเกี่ยวกับการพูด และอยากให้เร่งแก้ปัญหานี้ โดยควรควรเป็นต้นแบบส่งเสริมการใช้ภาษาไทย เพราะจะมีส่วนช่วยอนุรักษ์คุณค่าของภาษาไทยนี้ไว้

การเรียนการสอนรายวิชา GE 3401 การพูดภาษาไทยในที่ประชุมชน ในมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เริ่มเปิดเป็นวิชาเลือกในปี 2562 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาสามารถพูดติดต่อสื่อสารในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม น่าสนใจ น่าประทับใจจากคุณสมบัติและบุคลิกภาพทางการพูดที่ดี แต่การฝึกปฏิบัติอันเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการพูดหน้าชั้นเรียนที่มีมาอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 1 ปีเต็ม ยังคงพบปัญหาที่เป็นข้อกังวลหลายประการ อาทิ การใช้ภาษาไทยไม่เหมาะสมกับโอกาสในการพูดการออกเสียงคำในภาษาไทยไม่ถูกต้อง การวางท่าทางประกอบกริยาที่ไม่เหมาะสม การนำเสนอไม่ราบรื่นต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาเหล่านี้คืออุปสรรคในการพูดที่หากเร่งแก้ไขอย่างเป็นระบบ ก็จะช่วยให้นักศึกษาพัฒนาการพูดได้อย่างดี สามารถนำประสบการณ์ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาเหล่านี้ จึงต้องการที่จะสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางการพูดที่สมบูรณ์ครบถ้วน รวมถึงหาแนวทางและรูปแบบการพัฒนาทักษะทางการพูด

ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมปัญหาจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างจากการจัดกิจกรรมการพูดในชั้นเรียน แล้วนำผลจากการสังเกตมารวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์ปัญหาจากการพูดหน้าชั้นเรียนของนักศึกษา หาแนวทางการแก้ไขปัญหและรูปแบบการพัฒนาทักษะการพูด ซึ่งผลที่ได้ไม่เพียงนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป ยังจะเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์ภาษาไทยอีกด้วย บทความวิจัยที่นำเสนอนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน รวมถึงการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการพูดเพื่อพัฒนาและต่อยอดความรู้ด้านการพูด อันจะเป็นแนวทางในการฝึกฝนนักพูดที่รับใช้สังคมในวงกว้างต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูด
2. เพื่อเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชนแก่นักศึกษา
3. เพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชน

การทบทวนวรรณกรรม

การพูดเป็นทักษะการสื่อสารที่สำคัญ มีความเป็นศาสตร์และศิลป์ และเป็นทักษะที่จำเป็นต่อทุกวิชาชีพ การพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องศึกษาและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง เพราะการพูดคือการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการไปยังผู้ฟัง ดังที่โสภณ สาทรรสัมฤทธิ์ผล (2555) กล่าวว่า การพูดจัดเป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ทำให้มนุษย์ต่างจากสัตว์โลกประเภทอื่น เพราะมนุษย์สามารถใช้การพูดเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายต่าง ๆ อาจเป็น การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง หรืออากัปกิริยา ท่าทาง เพื่อสื่อความต้องการของตนให้สัมฤทธิ์ผล การพูดจึงหมายถึงการสื่อสารระหว่างมนุษย์โดยการใช้วาจา ภาษา ถ้อยคำ สำนวน ฯลฯ รวมทั้งกิริยาท่าทาง สีหน้า แววตา เพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก หรือความต้องการต่าง ๆ จากผู้พูดไปสู่ผู้ฟังให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

จากการศึกษาของ วันชัย แก้วหนูนวล และภัทร์ธีรา ฉลองเดช (2561) ที่ได้วิจัยเรื่องลักษณะข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาไทย: กรณีศึกษาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปี 1 มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาในรายวิชาการใช้ภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า ข้อผิดพลาดด้านการใช้คำมี 4 ประเภท คือ การใช้คำผิดความหมาย การใช้คำผิดหน้าที่ การใช้คำฟุ่มเฟือย และการใช้ภาษาพูดในการเขียน ส่วนข้อผิดพลาดด้านการใช้ประโยคมี 3 ประเภท ได้แก่ การใช้ประโยคไม่ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ และข้อผิดพลาดด้านรูปแบบการเขียน คือการใช้รูปแบบในการเขียนไม่ถูกต้องตามแบบลักษณ์

นอกจากการพูดสะท้อนความคิดของผู้พูดแล้ว การพูดยังสะท้อนความความเป็นตัวตนของผู้พูด ดังที่ Yun-na-Kim (2563) กล่าวว่า การพูดของคนนั้น เป็นสิ่งที่สะท้อนความเป็นตัวตนของผู้พูด คำพูดเป็นเอกลักษณ์ของคน เป็นการเปิดเผยตัวตนของผู้พูด และการพูดก็สามารถที่จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีแก่ผู้ฟังได้ และคงเป็นการดีไม่น้อยถ้าเรารู้จักที่จะพูดสิ่งที่จำเป็นในเวลาที่เหมาะสม และที่สำคัญคำพูดเหล่านั้นจะไม่ทำให้ต้องกลับมารู้สึกเสียใจในภายหลัง โดยที่คำพูดเหล่านั้นไม่ทำให้ผู้พูดต้องสูญเสียใคร สามารถช่วยชีวิตใครบางคนได้ ก็นับว่าคำพูดนั้นยังมีคุณค่าอยู่และเข้าไปอยู่ในใจของคนแม้ว่าผู้พูดจะไม่ได้อยู่ตรงนั้นแล้วก็ตามการเตรียมตัวเพื่อการพูดแต่ละครั้งผู้พูดจำเป็นต้องเตรียมตัวให้พร้อม ดังที่ อรุณญา แสนสระ (2563) กล่าวถึงการเตรียมตัวในการพูดไว้ว่าผู้พูดจะต้อง

วิเคราะห์และเตรียมตัว ได้แก่ 1) กำหนดจุดประสงค์ในการพูด 2) วิเคราะห์ผู้ฟัง 3) สถานที่และเวลาที่ใช้ในการพูด 4) หัวข้อเรื่องที่จะพูด 5) เนื้อหาที่จะพูด 6) วิธีการพูด และ 7) การฝึกซ้อมในการพูด

ในขณะที่ ชีรภัทร คำทึง (2563) ศึกษาสภาพการวิจัยสภาพและปัญหาการใช้ภาษาไทย ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้ภาษาไทยในประเด็นวัตถุประสงค์การวิจัย แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล และผลการวิจัยและศึกษาแนวโน้มการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้ภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยสภาพและปัญหาการใช้ภาษาไทยมีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประเด็น ได้แก่ เพื่อศึกษาสภาพการใช้ภาษาไทยที่ศึกษาการใช้คำ ความหมายของคำ และวิธีสื่อความหมาย และเพื่อศึกษาปัญหาการใช้ภาษาไทยพบว่ามีการทำงานวิจัยในด้านนี้มาอย่างต่อเนื่องทุกปี พบการทำวิจัยเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 โดยปี พ.ศ. 2561 พบการทำวิจัยมากที่สุดจำนวน 6 เรื่อง

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น จะเห็นว่าโสภณ สาทรสัมฤทธิ์ ให้ความหมายของการพูดไว้ว่า เป็นการสื่อสารด้วยภาษาและท่าทางเพื่อถ่ายทอดความคิด ผู้วิจัยใช้แนวคิดนี้เป็นความรู้พื้นฐานในการอธิบายเรื่องความสำคัญของการพูด ส่วนที่ วันชัย แก้วหนูนวล และภัสร์ธีรา ฉลองเดช (2561) ได้ศึกษาข้อผิดพลาดเรื่องการใช้ภาษาไทย ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำผิด การใช้คำฟุ่มเฟือย หรือการใช้คำต่างประเทศควบคู่ไปกับคำไทย ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะการเขียน ผู้วิจัยจึงนำแนวทางการศึกษาข้อผิดพลาดดังกล่าวมาใช้พิจารณาการพูดของนักศึกษา เพื่อกำหนดเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาในการพูดของนักศึกษาต่อไป อีกทั้ง Yun-na-Kim (2563) ได้ย้ำให้เห็นว่าการพูดเป็นการสะท้อนเอกลักษณ์ของคนพูด หากพูดดีก็จะก่อให้เกิดความทรงจำที่ดีต่อกัน ซึ่งมีได้อธิบายไว้ว่าเอกลักษณ์เหล่านั้นคืออะไร จึงเป็นแนวคิดให้ผู้วิจัยสานต่อถึงการพิจารณาท่าทางต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการพูดว่าสะท้อนเรื่องใด ส่วน อรุณญา แสนสระ ได้กล่าวไว้ว่า การจะพูดให้ดีได้นั้นต้องมีการเตรียมการพูดเป็นลำดับขั้นตอน แต่มิได้ระบุรายละเอียดไว้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนเหล่านั้นมาใช้เป็นแนวทางให้นักศึกษาปฏิบัติ พร้อมทั้งศึกษารายละเอียดในแต่ละส่วนเพิ่มเติม ส่วน ชีรภัทร คำทึง (2563) ศึกษางานวิจัยที่ศึกษาปัญหาการใช้ภาษาไทยพบว่ามีการทำงานวิจัยในด้านนี้มาอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยเฉพาะ พ.ศ. 2561 พบการทำวิจัยมากที่สุดจำนวน 6 เรื่อง ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อสังเกตว่านับวันปัญหาเรื่องการใช้ภาษาไทยก็ยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น ผู้วิจัยจึงใช้เป็นแนวคิดว่า การพัฒนาทักษะการพูดที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการพัฒนาทางด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องด้วย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัยคือมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ โดยมีการแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยกำหนดจากกลุ่มนักศึกษาที่มีเพียงกลุ่มเดียวในแต่ละภาคการศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา GE 3401 วิชาการพูดภาษาไทยในที่ประชุมชน

ของภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 15 คน และภาคการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 25 คน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเอกสาร โดยศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ เช่น บทความ วารสาร รายงานวิจัย หนังสือ เอกสารของหน่วยงานราชการ และเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาในชั้นเรียน จากการจัดกิจกรรมการพูดหน้าชั้นเรียนตามตารางเรียนของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา GE 3401 วิชาการพูดภาษาไทยในที่ประชุมชน ของทั้งภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 15 คน และภาคการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 25 คน โดยกำหนดโอกาสในการพูด อาทิ การพูดแบบอ่านจากต้นฉบับ การพูดแบบเล่าเรื่อง การพูดโน้มน้าวใจ ด้วยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participant Observation) การสัมภาษณ์แบบเจาะจง และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non – Structured Interview) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

การรวบรวมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดของนักศึกษา ดังนี้

1. การพัฒนาทักษะในการพูด ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมในการพูด 2) การวิเคราะห์ปัญหาในการพูด 3) แนวทางการแก้ไขปัญหาในการพูด และ 4) รูปแบบการพัฒนาทักษะการพูด
2. การพัฒนาด้านศิลปะการพูดในที่ประชุมชน ได้แก่ 1) วัจนลีลาในการพูด 2) ศิลปะการใช้ถ้อยคำในการพูด และ 3) การกล่าวสุนทรพจน์
3. ถ่ายทอดความรู้และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่นักศึกษา
4. บันทึกผลการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการพูดและศิลปะการพูด
5. สัมภาษณ์และอภิปรายเกี่ยวกับมุมมองที่มีต่อการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูด
6. เสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชน

การจัดระบบและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการศึกษาวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้มีความสัมพันธ์กับขอบเขตการวิจัยและเป็นไปตามขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดระบบข้อมูล มีการการจัดระบบเนื้อหา ดังนี้ 1) ข้อมูลด้านทฤษฎีการพูด ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและเรียบเรียงเพื่อเป็นสื่อความรู้ในชั้นเรียนและเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะและศิลปะการพูด 2) การจัดระบบเนื้อหา ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นของเนื้อหาที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ โดยการวิเคราะห์ แยกแยะ ตรวจสอบ และจัดระบบข้อมูล เพื่อนำผลการวิจัยมาเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชน และ 3) การจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (focus group) ในรูปแบบออนไลน์ตามสภาพการจัดการเรียนการสอน เมื่อวิเคราะห์เนื้อหาของงานวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยไปใช้ในกิจกรรมสนทนากลุ่มกับนักศึกษาแล้วสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ที่มุ่งแสวงหาความรู้หรือข้อเท็จจริงของประเด็นการศึกษา โดยจะนำมาจัดเข้ากับเนื้อหาของบทต่าง ๆ เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สรุปผลการศึกษา และอภิปรายผลตามลำดับ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการฝึกทักษะการพูดและการนำเสนอมุมมองของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกพูด รวมทั้งการสรุปกิจกรรมในชั้นเรียนและการฝึกฝนทักษะการพูดในที่ประชุมชน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดประกอบให้ดินนั้นต้องประกอบด้วยหลัก 2 ประการ ได้แก่

1.1 การเตรียมความพร้อมในการพูด โดยผู้พูดต้องปฏิบัติดังนี้

1.1.1 ควรเลือกหัวข้อการพูดที่ผู้พูดสนใจและถนัดที่สุด หากไม่ได้กำหนดเองให้เลือกหัวข้อที่ผู้พูดมีพื้นความรู้และสามารถค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้ การเลือกหัวข้อที่ผู้พูดสนใจ ถนัด หรือสามารถหาข้อมูลเพื่อเตรียมการพูดได้จะทำให้การพูดมีน้ำหนัก มีสาระ มีชีวิตชีวา และดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

1.1.2 การเตรียมเนื้อหาในการพูดจำเป็นต้องใช้ทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

- กำหนดจุดมุ่งหมายในการพูด
- วิเคราะห์ผู้ฟังเพื่อเตรียมข้อมูลการพูดและยกตัวอย่างประกอบ
- วางโครงเรื่องในการพูด ประกอบด้วย ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนสรุป
- เขียนบทพูด หรือหัวข้อสำคัญของการพูด
- ทำความเข้าใจ ทบทวนประเด็น และเตรียมนำเสนอโดยการพูด

1.1.3 การฝึกซ้อมในการพูดเป็นการเตรียมความพร้อมของผู้พูด เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการพูดในที่ประชุมชน อาจใช้วิธีการบันทึกเสียง บันทึกภาพเคลื่อนไหว เพื่อนำมาประเมินว่าผู้พูดพูดได้ครบถ้วนตามที่วางแผนไว้หรือไม่ การใช้น้ำเสียง อวัชวิธีในการพูด และบุคลิกภาพเป็นอย่างไรบ้าง แล้วนำผลการประเมินด้วยตนเองมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการพูดให้ดียิ่งขึ้น

1.1.4 ต้องเรียนรู้และฝึกฝนการแสดงออกในที่ประชุมชนจนชำนาญจึงจะสามารถถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้ฟังเข้าใจและประทับใจได้ การแสดงออกในที่ประชุมชนจะต้องมีความพร้อมทั้งเนื้อหา สาระ และบุคลิกภาพที่ดี ปรากฏกายด้วยความมั่นใจ พูดฉะฉานชัดเจน มีการยกตัวอย่างหรืออธิบายอย่างน่าเชื่อถือ และมีน้ำเสียงที่น่าฟัง

1.2 การวิเคราะห์ปัญหาในการพูด ผู้พูดต้องระมัดระวังปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 ปัญหาด้านการใช้ภาษา ปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านการใช้ภาษามีหลายประการ เช่น การออกเสียง ร ล การออกเสียงคำควบกล้ำ การสะกดคำ การเว้นวรรคตอน การอ่านเครื่องหมาย การอ่านตัวเลข และการอ่านชื่อเฉพาะ

1.2.2 ปัญหาเรื่องเนื้อหา ปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องเนื้อหา เช่น การลำดับความคิดไม่ถูกต้อง การยกตัวอย่างไม่เหมาะสม ขาดความคมคาย เนื้อหาไม่น่าสนใจ หรือเนื้อหาเอนเอียงไปด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป

1.2.3 ปัญหาด้านบุคลิกภาพ บุคลิกภาพที่บกพร่องเกิดจากการแต่งกายไม่สุภาพ ไม่เหมาะสม การแต่งหน้ามากหรือน้อยเกินไป ทรงผม เครื่องแต่งกาย การวางตัว การแสดงออกทางสีหน้าแววตา การยืน การเดิน การจับไมโครโฟน การถือต้นฉบับ การพูดตะกุกตะกัก การเว้นจังหวะในการพูด และน้ำเสียงในการพูด

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาการทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชน ประกอบด้วย

2.1 พัฒนาการใช้ภาษาของตนเอง ด้วยการอ่านและการฟังมาก การฝึกพูด ฝึกออกเสียง ระมัดระวังเรื่องการออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำ การตรวจสอบความถูกต้องของคำและวิธีการอ่าน คำประเภทต่าง ๆ เมื่อมีการฝึกฝนด้านการใช้ภาษาดีแล้วย่อมป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น รวมถึงการพัฒนาทักษะการพูดให้ดีขึ้นได้

2.2 ฝึกลำดับความคิด เพราะปัญหาในการลำดับความคิดทำให้ผู้พูดเกิดความไม่มั่นใจในการพูด ท่อที่จะเตรียมการพูด การฝึกทักษะการเขียนและการพูดมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการช่วยให้สามารถลำดับความคิดได้ โดยใช้หลักการจัดใจความ การประมวลความคิด การเลือกสรรความคิด การจัดระเบียบความคิด นำไปสู่การวางโครงเรื่อง การเขียนย่อหน้า และการเรียบเรียงบทพูดอย่างเป็นระบบต่อไป

2.3 ฝึกเรียบเรียงคำพูด เมื่อมีการเตรียมตัวในการพูดโดยการเตรียมลำดับเนื้อหาและเตรียมบทพูดแล้ว การฝึกเรียบเรียงคำพูดในที่ประชุมชนเป็นเรื่องสำคัญ เมื่อสืบทบทหรือถ้อยคำที่เตรียมพูดจะต้องใช้ไหวพริบในการเรียบเรียงคำพูดออกมาอย่างราบรื่น

2.4 ฝึกแสดงออก การลดความประหม่าในการพูดเป็นเรื่องสำคัญ การเตรียมตัวที่ดีจะช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ เมื่อมีเรื่องที่จะพูด เตรียมบทพูด ฝึกซ้อม และเตรียมบุคลิกภาพที่ดีแล้ว การแสดงออกในที่ประชุมชนย่อมดำเนินไปด้วยดี มีความเป็นธรรมชาติ และพูดได้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาทักษะการพูดและศิลปะการพูดในที่ประชุมประกอบด้วย

1. รูปแบบการพัฒนาทักษะการพูด พบว่ามีรูปแบบดังนี้

1.1 การเตรียมตัวผู้พูด ผู้พูดนับเป็นผู้ที่มีความสำคัญอันดับแรกของการพูด การพูดอาจแตกต่างกันตามทักษะการสื่อความหมาย ระดับความรู้ ทักษะ และฐานะทางสังคมหรือบริบททางวัฒนธรรมของผู้พูด มีแนวทางการพัฒนาทักษะการพูด ดังนี้ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการพูด เช่น พูดให้ความรู้ พูดโน้มน้าวใจ พูดให้ความบันเทิง และพูดจรรโลงใจ 2) ศึกษาโอกาสในการพูด คำนึงถึงกาลเทศะเป็นสำคัญ ทั้งในโอกาสการพูดที่เป็นทางการ และการพูดที่ไม่เป็นทางการ 3) เข้าใจวิธีการพูดหรือการนำเสนอ เช่น การพูดแบบฉับพลัน การพูดโดยเตรียมตัวล่วงหน้า การพูดแบบท่องจำ และการพูดแบบอ่านจากต้นฉบับ 4) ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการพูด ทั้งการเตรียมตัวก่อนพูด การแสดงออกระหว่างการพูด และการประเมินผลหลังการพูด 5) เป็นผู้มีคุณธรรมและจรรยาบรรณในการพูด มีสติ รู้ตัวว่าพูดอะไร เพื่ออะไร และได้รับอะไรตอบแทนจากการพูด ไม่ยกตนข่มท่าน ไม่พูดเพ้อเจ้อ ไม่ปิดป้องข้อมูล ให้เกียรติผู้ฟัง มีกิริยาสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ควบคุมอารมณ์ และรักษาเวลาในการพูด และ 6) เป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี การพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้สง่างามอยู่เสมอ เพราะบุคลิกภาพเป็นเรื่องที่ฝึกฝนและพัฒนาได้ สามารถสร้างศรัทธาแก่ผู้ฟังได้ การพัฒนาบุคลิกภาพสามารถทำได้โดยการสร้างความเชื่อมั่นให้ตนเอง การแก้ไขข้อบกพร่องด้านภาษา และการใช้ความจริงใจในการพูด มีเจตนาสุจริต แสดงความปรารถนาดีต่อผู้ฟังเสมอ

1.2 การวิเคราะห์ผู้ฟัง ผู้ฟังอาจมีเพียงคนเดียวหรือหลายคน คนแต่ละกลุ่มมีความหลากหลาย แตกต่างกันตามลักษณะพื้นฐานและฐานะทางสังคม ซึ่งผู้ฟังจะรับสารได้มากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับทักษะการฟัง พื้นความรู้ ความสนใจ ทักษะ ทศนคติ เพศ วัย สภาพแวดล้อม หรือวัฒนธรรม ดังนั้นผู้พูดที่ดีจึงควรวิเคราะห์ผู้ฟังเพื่อเตรียมการพูดและดำเนินการพูดให้เหมาะสมด้วย

1.3 การกล่าวในโอกาสต่าง ๆ การฝึกฝนเรื่องการกล่าวในโอกาสต่าง ๆ เป็นเรื่องสำคัญ สภาพสังคมไทยมีวัฒนธรรมประการหนึ่งคือการพูดในวาระสำคัญ ซึ่งเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เราอาจได้รับเชิญให้ขึ้นกล่าวในงานนั้น ๆ เช่น งานแต่งงาน งานวันเกิด งานขึ้นบ้านใหม่ งานแสดงความยินดี งานต้อนรับ งานอำลา เพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้จัดงานหรือผู้ร่วมงาน จึงควรศึกษาหลักการกล่าวในโอกาสต่าง ๆ เพื่อจะได้ปฏิบัติถูกต้องเหมาะสมตามประเพณีและวัฒนธรรมต่อไป

1.4 การประเมินผลการพูด หลังการพูดทุกครั้งผู้พูดที่ดีควรประเมินผลการพูดเพราะจะได้นำผลจากการประเมินไปปรับปรุงให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป ซึ่งการประเมินนั้นอาจทำได้โดยการประเมินตนเอง โดยสังเกตจากจำนวนผู้ฟัง ปฏิกริยาของผู้ฟัง และประเมินวิธีการพูดของตนเองว่าพูดได้ครบถ้วนตามเนื้อหาที่เตรียมไว้หรือไม่ หากยังมีข้อบกพร่องก็ควรหาแนวทางการพัฒนาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการประเมินโดยผู้อื่น อาจเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด หรือผู้มีอำนาจในการประเมิน โดยหัวข้อที่ใช้ประเมินผลการพูดมักจะประกอบด้วย ความมั่นใจในการปรากฏตัว คุณค่าของเนื้อหาสาระ

การเริ่มเรื่องที่เหมาะสม การแต่งกายเหมาะสม อักษรวิธีถูกต้อง การใช้ท่าทางประกอบคำพูด การใช้สายตา ความประทับใจในการสรุปจบ ปฏิกริยาของผู้ฟัง และการรักษาเวลา

2. รูปแบบการพัฒนาศิลปะการพูดในที่ประชุมชน พบว่ามีสาระสำคัญ 3 ประการ คือ วัจนลีลาในการพูด ศิลปะการใช้อ้อยคำในการพูด และการกล่าวสุนทรพจน์ ดังนี้

2.1 วัจนลีลาในการพูด วัจนลีลาหมายถึงรูปแบบหรือลักษณะของการใช้ภาษาที่แตกต่างกันตามสถานการณ์การใช้ภาษา ส่วนมากจะจำแนกออกเป็นวัจนลีลาเป็นทางการกับวัจนลีลาที่ไม่เป็นทางการ วัจนลีลาที่แตกต่างกันเกิดจากการใช้ภาษาให้ต่างกันตามสถานการณ์ต่าง ๆ เกิดจากปัจจัย 4 ประการ ได้แก่ กาลเทศะ เรื่องที่พูด ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง และทัศนคติของผู้พูด การใช้วัจนลีลาในการพูดแบ่งเป็นศิลปะ 3 ประการ ดังนี้

2.1.1 การเลือกสรรถ้อยคำ เนื่องจากวัจนลีลาประกอบด้วย กาลเทศะ เรื่องที่พูด ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง และทัศนคติ ดังนั้นการเลือกสรรถ้อยคำให้เหมาะกับบุคคลและกาลเทศะจึงเป็นเรื่องสำคัญ คำนี้ถึงวัฒนธรรมการใช้ภาษา ระดับภาษา ความสละสลวยของถ้อยคำ ความละเอียดละไมในถ้อยคำ และศิลปะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เมื่อผู้พูดสามารถเลือกสรรถ้อยคำได้อย่างเหมาะสมแล้ว จะทำให้เกิดความงามและศิลปะการพูดที่ดี

2.1.2 ความสมดุลทางโครงสร้างในการพูด การวางแผนการพูดที่ดี จะทำให้เกิดความสมดุลทั้งส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุป การใช้แนวคิดเรื่องวัจนลีลามาใช้ในการพัฒนาศิลปะการพูดเน้นเรื่องการสร้างสมดุลด้วยการพูดให้เหมาะกับสถานการณ์ มีความคิดสร้างสรรค์ เอกภาพ สัมพันธภาพ สารัตถภาพ และความสมบูรณ์ในถ้อยความที่ต้องการสื่อสารออกไป

2.1.3 การใช้โวหาร ความงามทางภาษาไทยที่ใช้ในการสื่อความหมายประการหนึ่งคือการใช้โวหาร ซึ่งหมายถึงถ้อยคำที่คัดสรรแล้วอย่างประณีตเพื่อให้ได้ใจความที่ดี ความหมายชัดเจน ตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้พูด ประกอบด้วย บรรยายโวหาร พรรณาโวหาร เทศนาโวหาร อุปมาโวหาร และสาธกโวหาร ซึ่งหากเลือกสรรมาใช้ได้อย่างเหมาะสมจะทำให้การพูดมีความน่าฟัง น่าเชื่อถือ และน่าประทับใจ

2.2 ศิลปะการใช้อ้อยคำในการพูด ประกอบด้วย

2.2.1 การสัมผัสคำ การสัมผัสคำในการพูดทำให้เกิดเสน่ห์ในการสื่อสาร เมื่อผู้พูดรู้จักสรรคำมาใช้ให้สัมผัสทั้งเสียงสระ พยัญชนะ คำไวพจน์ คำพ้องเสียง ตามความเหมาะสม จะทำให้ลีลาภาษาในการพูดมีความพิเศษมากยิ่งขึ้น

2.2.2 การสัมผัสความ การพูดที่โล้ใจรายละเอียด มีการวิเคราะห์และเตรียมตัวมาอย่างดี จะทำให้สามารถสัมผัสได้ถึงความตั้งใจ ใช้อ้อยคำได้ตรงตามที่ตั้งใจ ผู้ฟังได้รับข้อความที่ตรงประเด็นตรงความต้องการและความรู้สึก การสัมผัสความจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการฝึกฝนให้เกิดความงามในการพูดต่อไป

2.2.3 การสัมผัสใจ การพูดที่มาจากหัวใจ วิเคราะห์ผู้ฟัง วิเคราะห์หัวข้อการพูด และเตรียมเนื้อหาเป็นอย่างดี ใช้ลีลาภาษาที่งดงาม จะสัมผัสใจผู้ฟังได้อย่างแน่นอน ศิลปะการพูดให้สัมผัสใจเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลที่สามารถเรียนรู้และฝึกฝนกันได้ โดยใช้ทักษะการสังเกต จดจำ นำมาดัดแปลง และแสดงให้ถูกกาล

2.3 การกล่าวสุนทรพจน์ สุนทรพจน์หมายถึงคำพูดที่ดี ใช้ภาษาระดับแบบแผน มีชั้นเชิงและศิลปะในการพูด แนวทางในการพัฒนาศิลปะการกล่าวสุนทรพจน์ ประกอบด้วย

2.3.1 การศึกษาตัวอย่างการกล่าวสุนทรพจน์ ตัวอย่างที่ดีมีค่ากว่าทฤษฎีที่ต้องใช้เวลาวิเคราะห์ตีความ การฝึกฝนทักษะและศิลปะในการกล่าวสุนทรพจน์ สามารถทำได้โดยการศึกษาแบบอย่างจากสุนทรพจน์ของผู้นำ ผู้ได้รับรางวัล หรือผู้ที่ได้รับเกียรติให้กล่าวสุนทรพจน์ในโอกาสสำคัญ การศึกษาตัวอย่างจะทำให้ทราบถึงการวางแผนการพูด ระดับภาษาที่ใช้ ศิลปะการใช้อ้อยคำสำนวนต่าง ๆ การแสดงออก และบุคลิกภาพของผู้พูด

2.3.2 การเตรียมตัวกล่าวสุนทรพจน์ การพัฒนาศิลปะการพูดจำเป็นต้องอาศัยศิลปะในการเขียน เมื่อนักศึกษาต้องกล่าวสุนทรพจน์จะต้องมีการเตรียมตัววิเคราะห์เรื่องที่พูด โอกาสในการพูด ผู้ฟัง และเรียบเรียงบทพูดโดยใช้ศิลปะทางภาษา มีการฝึกซ้อมที่ดี และเตรียมบุคลิกภาพของผู้พูดให้สง่างามน่าเชื่อถือ การกล่าวสุนทรพจน์จึงจะดำเนินไปอย่างราบรื่น

2.3.3 การกล่าวสุนทรพจน์ การกล่าวสุนทรพจน์เป็นการพูดที่เป็นทางการ การเตรียมตัวที่ดีย่อมสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้พูด การปรากฏตัวอย่างมั่นใจ มีบุคลิกภาพที่ดี เชื่อมมั่นในพลังทางภาษา สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ มีความมุ่งมั่นในการพูด และให้เกียรติผู้ฟัง จะทำให้การกล่าวสุนทรพจน์ครั้งนั้นประสบความสำเร็จได้อย่างดี

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชน สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชน คือ การเตรียมความพร้อมในการพูด การวิเคราะห์ปัญหาในการพูด ซึ่งการเตรียมความพร้อมในการพูด ได้แก่ การเลือกหัวข้อ การเตรียมเนื้อหา การฝึกซ้อม และการแสดงออกในที่ประชุมชน การวิเคราะห์ปัญหาในการพูด ได้แก่ ปัญหาด้านภาษา ปัญหาด้านเนื้อหา และปัญหาด้านบุคลิกภาพ ขณะที่แนวทางการพัฒนาทักษะและศิลปะในการพูด ประกอบด้วย การใช้ภาษา การลำดับความคิด การเรียบเรียงถ้อยคำ และการแสดงออก และรูปแบบการพัฒนาทักษะการพูด ประกอบด้วย การเตรียมตัวผู้พูด การวิเคราะห์ผู้ฟัง การกล่าวในโอกาสต่าง ๆ และการประเมินผลการพูด

ส่วนแนวทางการพัฒนาศิลปะการพูดในที่ประชุมชน แบ่งออกเป็นการพัฒนา 3 ด้าน คือ วัจนลีลาในการพูด ศิลปะการใช้อ้อยคำในการพูด และการกล่าวสุนทรพจน์ ด้านวัจนลีลาในการพูด มีการฝึกเลือกสรรถ้อยคำ การใช้ความสมดุลทางโครงสร้างภาษาเพื่อเตรียมพูดส่วนนำ ส่วนเนื้อหา ส่วนสรุปอย่างสมดุล และใช้โวหารอย่างเหมาะสม ด้านศิลปะการใช้อ้อยคำในการพูด มีการฝึกเรื่องการสัมผัส

คำ สัมผัสความ และสัมผัสใจ และกิจกรรมการกล่าวสุนทรพจน์ มีการศึกษาตัวอย่างสุนทรพจน์ การเตรียมตัวกล่าวสุนทรพจน์ และการกล่าวสุนทรพจน์

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากวัตถุประสงค์ที่ 1 การพัฒนาทักษะการพูดและศิลปะการพูด ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการพูดนั้นคือ การเลือกหัวข้อในการพูด การเตรียมเนื้อหาในการพูด การฝึกซ้อมในการพูด การแสดงออกในที่ประชุมชน การวิเคราะห์ปัญหาในการพูด ได้แก่ปัญหาด้านการใช้ภาษาปัญหาเรื่องเนื้อหา และปัญหาด้านบุคลิกภาพ เพราะสื่อสารไปยังผู้ฟังตามวัตถุประสงค์ของตนด้วยบุคลิกภาพที่น่าสนใจจะชวนให้ติดตาม ดังที่ ลักษณะ สตะเวทิน (2536) ได้กล่าวถึงการพูดไว้ว่าการสื่อสารกันในชีวิตประจำวันนั้นเราใช้การพูดเป็นเครื่องมือสื่อสารมากกว่าการสื่อสารประเภทอื่น เพราะการใช้คำพูดมีข้อจำกัดน้อยกว่าวิธีอื่น ผู้พูดสามารถใช้เครื่องมือที่มีอยู่ในตัวเองมาเป็นเครื่องประกอบการพูด การพูดเป็นการแสดงถึงลักษณะและวิธีการของมนุษย์ที่น่าเอาภาษาหรือถ้อยคำมาใช้ให้เกิดความหมาย และสื่อสารไปยังผู้ฟังตามวัตถุประสงค์ของตนด้วยบุคลิกภาพที่น่าสนใจชวนติดตาม โดย จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ วีรวัฒน์ อินทรพร (2556) ได้กล่าวในเรื่องนี้ไว้ว่า ผู้พูดต้องรู้จักใช้ภาษา น้ำเสียง สีหน้า ท่าทางอย่างเหมาะสม ตลอดจนใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบ เพื่อให้การพูดบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้การใช้น้ำเสียง ท่าทางประกอบการพูด และการเลือกใช้คำก็ยิ่งช่วยโน้มน้าวใจผู้ฟังได้ด้วย ดังการศึกษาเรื่องการใช้คำที่ปรากฏในสื่อวิดีโอการพูดเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ

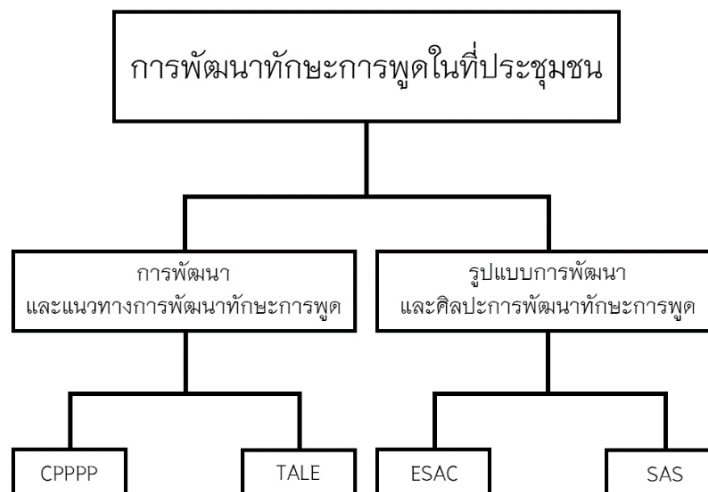
ผลจากวัตถุประสงค์ที่ 2 แนวทางพัฒนาการทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชน ประกอบด้วยการใช้ภาษา การลำดับความคิด การเรียบเรียงคำพูด การแสดงออก โดยเฉพาะภาษาที่ใช้ควรเป็นถ้อยคำที่เข้าใจง่ายและถูกต้องตรงตามความหมาย ดังที่ วรรณภา รอดจันทร์ (2562) กล่าวว่า ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารควรใช้ถ้อยคำที่ง่ายต่อการเข้าใจ คือถ้อยคำที่สั้น ตรงไปตรงมา ชัดเจน แจ่มแจ้ง เข้าใจได้ทันที ผู้พูดต้องตระหนักว่าในการพูดของเรานั้นหากผู้ฟังไม่เข้าใจ ก็จะไม่สามารถกลับไปทบทวนข้อความที่ยังไม่เข้าใจได้ จึงต้องใช้ภาษาที่มีความหมายแน่นอน ไม่มีเงื่อนไขหรือตีความหมายได้หลายทาง โดยคำที่ใช้เป็นคำที่รู้จักกันทั่วไป ผู้พูดจึงไม่ควรใช้ศัพท์ยากโดยไม่จำเป็น ไม่ควรใช้คำที่คิดขึ้นใหม่หรือคำที่เข้าใจกันในวงแคบ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ศัพท์เฉพาะ เพราะผู้ฟังอาจจะไม่เข้าใจ หากจำเป็นต้องใช้คำเหล่านี้ก็ควรจะอธิบายให้ชัดเจน และใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องและตรงตามความหมาย นอกจากนี้ นันทา ทองทวีวัฒน์ (2563) ได้ให้ข้อแนะนำเรื่องการพูดอีกว่า ไม่ควรใช้คำที่มีความหมายกำกวม เพราะคำบางคำอาจมีความหมายมากกว่าหนึ่งความหมาย ในการพูดจึงควรระมัดระวังในการเรียบเรียง โดยอย่าตัดคำที่จำเป็นในการสื่อความหมายทิ้ง เพื่อไม่ให้เกิดการสื่อความหมายล้นหลวม เพราะหากผู้พูดใช้คำผิดความหมายแล้ว ผู้ฟังอาจไม่เข้าใจในเรื่องที่พูดหรือเข้าใจผิดได้ นอกจากคำพูดที่นับเป็นส่วนสำคัญของการพูด ด้าน อรัญญา แสนสระ (2563) เพิ่มเติมข้อมูลว่า การสบตาอย่างเหมาะสมเป็นทักษะการสื่อสารที่ดีอย่างหนึ่ง การพัฒนาความสามารถในการสบตาคนจะช่วยสร้าง

ความรู้สึกที่ดีกับคนที่พูดด้วย และจะช่วยให้เป็นผู้ฟังที่ดีขึ้น ทำให้เป็นผู้พูดที่มีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือ

ผลจากวัตถุประสงค์ที่ 3 รูปแบบการพัฒนาทักษะการพูดและศิลปะการพูดในที่ประชุม ประกอบด้วยการเตรียมตัวผู้พูด การวิเคราะห์ผู้ฟัง การกล่าวในโอกาสต่าง ๆ และการประเมินผลการพูด ส่วนรูปแบบการพัฒนาศิลปะการพูดในที่ประชุมชน ประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ คือ วัจนลีลาในการพูด ศิลปะการใช้อ้อยคำในการพูด และการกล่าวสุนทรพจน์ ผลจากวัตถุประสงค์ข้อนี้สอดคล้องกับการศึกษาเรื่ององค์ประกอบของการพูด ที่โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล (2555) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของการพูดที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ ผู้พูด ที่ต้องมีทักษะในการสื่อความหมาย มีความรู้ มีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่พูด นอกจากนี้ยังมีสารที่ต้องจัดเตรียมข้อมูลทั้งการเลือกเรื่อง การรวบรวมข้อมูล การเรียบเรียงเนื้อหา ทั้งนี้ พระมหาขวัญชัย กิตติปาโล และ เกรียงศักดิ์ พลอยแสง (2561) กล่าวเพิ่มเติมว่า นักพูดที่ดีได้นั้นต้องเป็นผู้มีความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีความรู้เท่าทัน ไม่หลงเชื่อไปตามกระแส รู้จักใช้ความคิดวิจารณ์อย่างรอบคอบ และมีกลวิธีหรือศิลปะในการถ่ายทอดความรู้จากแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ไปสู่ผู้ฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการที่ พรพนทิพา ชเนศน์ (2561) กล่าวไว้ว่า การพูดที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการฝึกฝนพัฒนาให้กายใจมีพลังที่เข้มแข็งให้เกิดความเชื่อมั่นในการพูด โดยเฉพาะการพูดในที่ชุมชนที่ต้องการความเข้มแข็งในการพูดอย่างยิ่ง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการพูดดังนี้

CPPPP Model เป็นหลักการพัฒนาทักษะการพูดที่มีรายละเอียดดังนี้

C- Choose คือการเลือกหัวข้อในการพูด โดยเลือกหัวข้อที่ผู้พูดสนใจและถนัดที่สุด หากไม่ได้กำหนดเองให้เลือกหัวข้อที่ผู้พูดมีพื้นความรู้และสามารถค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้ จะทำให้การพูดมีน้ำหนัก มีสาระ มีชีวิตชีวา และดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

P – Prepare การเตรียมเนื้อหาในการพูด ต้องรวมทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยยึดหลักว่าต้องกำหนดจุดมุ่งหมายในการพูด วิเคราะห์ผู้ฟัง เพื่อเตรียมข้อมูลการพูด จากนั้นวางโครงเรื่องในการพูดให้ครบ ทั้งส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนสรุป แล้วเขียนบทพูด หรือหัวข้อสำคัญของการพูดไว้ พร้อมทั้งทำความเข้าใจ ทบทวนประเด็น และเตรียมนำเสนอ

P – Practice การฝึกซ้อมในการพูดที่ควรฝึกซ้อมเสมอเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการปรากฏตัวบนเวที อาจใช้วิธีการบันทึกเสียง บันทึกภาพเคลื่อนไหว เพื่อนำมาประเมินว่าผู้พูดพูดได้ครบถ้วนตามที่วางแผนไว้หรือไม่ การใช้น้ำเสียง อักษรวิธีในการพูด และบุคลิกภาพเป็นอย่างไรบ้าง แล้วนำผลการประเมินด้วยตนเองมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการพูดให้ดียิ่งขึ้น

P – Presentation การแสดงออกในที่ประชุมชน ต้องมีความพร้อมทั้งเนื้อหาสาระ และบุคลิกภาพที่ดี ปรากฏกายด้วยความมั่นใจ พูดฉะฉานชัดเจน มีการยกตัวอย่างหรืออธิบายอย่างน่าเชื่อถือ และมีน้ำเสียงที่น่าฟัง

P – Problem การวิเคราะห์ปัญหาในการพูด ผู้พูดควรทบทวนการพูดของตนในปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ปัญหาด้านการใช้ภาษา เช่น การออกเสียงคำควบบก ล้ำ ปัญหาเรื่องเนื้อหา เช่น การลำดับความคิด รวมถึงปัญหาด้านบุคลิกภาพ จากการแต่งกายไม่สุภาพ ไม่เหมาะสมหรือไม่ การแต่งหน้ามากหรือน้อยเกินไป ทรงผม เครื่องแต่งกาย การวางตัว การแสดงออกทางสีหน้าแววตา การยืน การเดิน การจับไมโครโฟน เหมาะสมหรือไม่

TALE Model เป็นแนวทางพัฒนาทักษะการพูดที่มีรายละเอียด ดังนี้

T – Think การลำดับความคิด ใช้หลักการจัดใจความ การประมวลความคิด การเลือกสรรความคิด การจัดระเบียบความคิด นำไปสู่การวางโครงเรื่อง การเขียนย่อหน้า และการเรียบเรียงบทพูดอย่างเป็นระบบต่อไป

Arrangement การเรียบเรียงคำพูดเป็นผลจากการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ หากลืมนบทหรือถ้อยคำที่เตรียมพูดจะต้องใช้ไหวพริบในการเรียบเรียงคำพูดออกมาอย่างราบรื่น

L – Language การใช้ภาษา ควรตรวจสอบความถูกต้องของคำและวิธีการอ่านคำประเภทต่าง ๆ เมื่อมีการฝึกฝนด้านการใช้ภาษาดีแล้วย่อมป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น รวมถึงการพัฒนาทักษะการพูดให้ดีขึ้นได้

E – Expression การแสดงออกที่ดีมาจากการเตรียมตัวที่ดี ซึ่งจะช่วยให้การพูดดำเนินไปด้วยดี พูดได้ตรงประเด็นครบถ้วนและสร้างความประทับใจให้ผู้ฟัง

ESAC Model เป็นรูปแบบการพัฒนาทักษะการพูดในที่ประชุมที่มีรายละเอียดดังนี้

E – Evaluation การประเมินผลการพูด หลังการพูดทุกครั้งผู้พูดควรประเมินผลการพูดเพราะจะได้นำผลจากการประเมินไปปรับปรุงให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

S- Speaker การเตรียมตัวผู้พูด ผู้พูดใช้แนวทางการพัฒนาทักษะการพูด โดยกำหนดจุดมุ่งหมายในการพูด ศึกษาโอกาสในการพูด ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการพูดอย่างจริงจังต่อเนื่อง และไม่ย่อท้อ

A- Audience การวิเคราะห์ผู้ฟัง เพราะผู้ฟังมีผลต่อการพูด ดังนั้นผู้พูดควรวิเคราะห์ผู้ฟังเพื่อเตรียมการพูดและดำเนินการพูดให้เหมาะสมด้วย

C – Chance การกล่าวในโอกาสต่าง ๆ การฝึกฝนเรื่องการกล่าวในโอกาสต่าง ๆ เป็นเรื่องสำคัญ จึงควรศึกษาหลักการพูดในโอกาสเหล่านั้น เพื่อจะได้ปฏิบัติถูกต้องเหมาะสมตามประเพณีและวัฒนธรรมต่อไป

SAS Model เป็นรูปแบบการพัฒนาศิลปะทางการพูดในที่ประชุมชน ที่มีรายละเอียดดังนี้

S- Style วัจนลีลาในการพูด หรือรูปแบบการใช้ภาษาที่แตกต่างกันตามสถานการณ์ โดยการใช้วัจนลีลาในการพูด ได้แก่ การเลือกสรรถ้อยคำให้เหมาะกับบุคคลและกาลเทศะ ใช้ถ้อยคำที่คัดสรรแล้วอย่างประณีต เพื่อให้ได้ใจความที่ดี ความหมายชัดเจน ตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้พูด และการวางแผนการพูดให้เกิดความสมดุลทั้งส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่องและส่วนสรุป

Art of Words ศิลปะการใช้ถ้อยคำในการพูด เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นความประณีตของผู้พูดที่พยายามเรียงร้อยถ้อยคำให้สละสลวย ด้วยการสัมผัสคำ ที่ทำให้เกิดเสน่ห์ในการสื่อสาร การสัมผัสเป็นการใช้ถ้อยคำได้ตรงตามที่ตั้งใจ ผู้ฟังได้รับข้อความที่ตรงประเด็น ตรงความต้องการและความรู้สึก ส่วนการสัมผัสใจ เป็นการเตรียมเนื้อหาเป็นอย่างดี ใช้ลีลาภาษาที่งดงาม จะสัมผัสใจผู้ฟังได้อย่างแน่นอน

S- Speech การกล่าวสุนทรพจน์ จะเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาศิลปะการพูด เพราะสุนทรพจน์เป็นการพูดที่มีพิธีรีตอง เป็นระเบียบแบบแผน หากผู้ฝึกพูดศึกษาตัวอย่างการกล่าวสุนทรพจน์ในประเด็นต่าง ๆ แล้วลองนำมาฝึกปฏิบัติจะช่วยให้เกิดการพัฒนาศิลปะทางภาษามีบุคลิกภาพที่สง่างามน่าเชื่อถือ ทั้งยังก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีในการสื่อสาร เนื่องจากสุนทรพจน์เป็นการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ มีความมุ่งมั่นในการพูดและให้เกียรติผู้ฟัง

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความจะเห็นถึงวิธีพัฒนาทักษะทางการพูดที่ประกอบด้วยการเลือกหัวข้อที่ผู้พูดสนใจและถนัดที่สุด เตรียมเนื้อหาในการพูดให้ครบทั้งส่วนนำ ส่วนเนื้อหาและส่วนสรุป ฝึกซ้อมอย่างตั้งใจจะช่วยให้การนำเสนอในครั้งนั้นออกมาดี หากยังดีไม่พอ ด้วยเพราะพบข้อปัญหาต่าง ๆ ก็ควรนำมาปรับและมุ่งมั่นที่จะแก้ไขต่อไป ด้วยแนวทางพัฒนาการพูดและศิลปะการพูดที่ได้กล่าวไว้ในบทความนี้ คือ การเตรียมความพร้อมในทุกด้าน ส่วนแนวทางการพัฒนาทักษะและศิลปะในการพูด คือการใช้ภาษาให้เหมาะสม และมีการลำดับความคิด การเรียบเรียงถ้อยคำ และการแสดงออกที่ดี บทความนี้ยังได้เสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะการพูด ที่ต้องเตรียมที่ตัวผู้พูด ต้องวิเคราะห์ผู้ฟัง ต้อง

หมั่นฝึกพูดในโอกาสต่าง ๆ และประเมินผลการพูดของตนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนแนวทางการพัฒนา ศิลปะการพูดในที่ประชุมชน คือ การศึกษาวิธีการกล่าวสุนทรพจน์อย่างต่อเนื่องจริงจัง เพราะเป็นการพูดที่เป็นระเบียบแบบแผน มีรูปแบบการใช้ภาษาที่ประณีตงดงามและสร้างสรรค์ และหากพัฒนาด้วยความ ตั้งใจมุ่งมั่นก็จะเป็นการสร้างผู้พูดที่มีคุณภาพและยังประโยชน์ต่อวงการต่าง ๆ สืบไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การพัฒนาทักษะการพูดและศิลปะการพูด ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการพูดนั้นคือ การเลือกหัวข้อในการพูด การเตรียมเนื้อหาในการพูด การฝึกซ้อมในการพูด การแสดงออกในที่ประชุมชน การวิเคราะห์ปัญหาในการพูด ได้แก่ปัญหาด้านการใช้ภาษา ปัญหาเรื่องเนื้อหาและปัญหาด้านบุคลิกภาพเพราะสื่อสารไปยังผู้ฟังตามวัตถุประสงค์ของตนด้วยบุคลิกภาพที่น่าสนใจจะชวนให้ติดตาม ดังนั้นผู้มีบทบาทในการสอน หรือแนะนำผู้เรียน หรือผู้เข้ารับ การฝึกทักษะทางการพูด ควรดำเนินการดังนี้

1. แนะนำให้ผู้เรียนเลือกหัวข้อที่ตนถนัด เรื่องใกล้ตัว เรื่องที่ตนสนใจ และศึกษาเรื่องนั้นอย่างจริงจัง หรือให้ระลึกเสมอว่าเรื่องที่พูดนั้นเป็นเรื่องที่ตนรู้ดีที่สุด การนำเสนอจึงเป็นการแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่นด้วยความภาคภูมิใจกับการให้ครั้งนั้น
2. เน้นย้ำเรื่องการซ้อมพูดหน้ากระจก เพราะจะทำให้ผู้เรียนเห็นท่าเยิน การเคลื่อนไหวบุคลิกภาพ หรืออากัปกริยาของตนเองขณะพูด
3. ให้คำแนะนำทุกครั้งที่พบข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา หรือการการออกเสียงคำต่าง ๆ
4. ชี้ให้เห็นความสำคัญของการใช้คำควบกล้ำ ที่สำคัญต่อการสื่อความหมายและภาพลักษณ์เจ้าของภาษาของตนเอง
5. ชี้ให้เห็นความสำคัญของการดูแลตนเอง ทั้งการแต่งกาย การแต่งหน้า ทรงผม การเดิน การนั่ง การวางท่า เพราะสิ่งเหล่านี้ช่วยให้ตนเองดูดีขึ้นได้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าแนวทางการพัฒนาการทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชนประกอบด้วยการใช้ภาษา การลำดับความคิด การเรียบเรียงคำพูด การแสดงออก ดังนั้นผู้มีบทบาทในการสอน หรือแนะนำผู้เรียน หรือผู้เข้ารับการฝึกทักษะทางการพูด ควรดำเนินการดังนี้ แนะนำวิธีลำดับเรื่องราวในการพูด โดยอาจยึดเรื่องเวลาก่อนหลัง ที่ตั้ง ขนาด หรือลำดับเรื่องตามเหตุผล ชี้ให้เห็นความสำคัญของการหาความรู้รอบตัว เพราะจะช่วยแก้ปัญหาคณะพาหน้าได้ ในยามที่ต้องพูดแบบมีเวลาเตรียมตัวไม่มาก หรือเป็นการพูดแบบกะทันหัน แนะนำให้ผู้เรียนอัดคลิปการซ้อมพูดไว้ทุกครั้ง เพราะไม่เพียงเห็นอากัปกริยาการวางท่าบุคลิกภาพ ยังประเมินการใช้เสียงการออกเสียงคำต่าง ๆ และกำหนดเนื้อหาให้สัมพันธ์กับเวลาด้วย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า รูปแบบการพัฒนาทักษะการพูดและศิลปะการพูดในที่ประชุมประกอบด้วย การเตรียมตัวผู้พูด การวิเคราะห์ผู้ฟัง การกล่าวในโอกาสต่าง ๆ การประเมินผล การพูด ส่วนรูปแบบการพัฒนาศิลปะการพูดในที่ประชุมชน ประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ คือ วัจนลีลาในการพูด ศิลปะการใช้อยู่คำในการพูด และการกล่าวสุนทรพจน์ ดังนั้นผู้มีบทบาทในการสอน หรือแนะนำผู้เรียน หรือผู้เข้ารับการศึกษาทักษะทางการพูด ควรดำเนินการดังนี้

1. เน้นย้ำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเตรียมพร้อม ย้ำให้เห็นว่าความพร้อมในการนำเสนอ การจดจำลำดับขั้นตอนของการนำเสนอได้จะช่วยให้การพูดผ่านไปได้ด้วยดี
2. แนะนำวิธีเขียนบทพูดโดยการยึดหลักการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง การใช้ภาพพจน์ประเภทต่าง ๆ ในการเขียน รวมถึงการอ้างอิงข้อมูลประกอบการพูด
3. ชี้ให้เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาที่ประณีตในการนำเสนอ เพื่อฝึกให้คิดก่อนพูด อันจะก่อให้เกิดข้อผิดพลาดในการพูดให้น้อยที่สุด เป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
4. จัดกิจกรรมการพูดที่มีความหลากหลายด้วยการสมมติสถานการณ์ บรรยายภาค ผู้ฟัง เพื่อชี้ให้เห็นความแตกต่างของการพูดในแต่ละครั้งที่มีความแตกต่างกัน ทั้งภาษาที่ใช้ น้ำเสียงและจังหวะในการพูด รวมถึงท่าทางที่ใช้ประกอบการพูด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญคือ แนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอน การจัดโครงการอบรมการพูด หรือการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางการสื่อสารของสถาบันการศึกษา สถาบันฝึกพูด หรือหน่วยงานต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ วีระวัฒน์ อินทรพร. (2556). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีรภัทร คำทึง. (2563). สถานภาพการวิจัยสภาพและปัญหาการใช้ภาษาไทย. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 16(1), 71–72. สืบค้นจาก https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jla_ubu/article/view/241854
- นันทา ทองทวีวัฒน์. (2564). การพูดภาษาไทยในที่ประชุมชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- พรณทิพา ชเนศน์. (2561). การพัฒนาศิลปะการพูดในที่ชุมชนด้วยหลักพุทธจิตวิทยา “พละ5”. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 4(2), 65–74. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/human/article/view/173760>
- พระมหาขวัญชัย กิตติปาโล และ เกรียงศักดิ์ พลอยแสง. (2561). *หลักและศิลปะการพูด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระมหาขวัญชัย กิตติปาโล และ เกรียงศักดิ์ พลอยแสง. (2561). หลักและศิลปะการพูด. *วารสารมหาจุฬาริชาการ*, 5(พิเศษ), 43-47.
- พระมหานพรัตน์ ขนุดิษฐ์โม (ศิลากุล), เจษฎา จันทนาภรณ์ และ ไกรเทพ ผลจันทร์. (2563). เหลียวหลัง-แลหน้าการใช้ภาษาไทยวิบัติในสังคมยุคนิวนอร์มอล. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร*, 8(2), 134-135. สืบค้นจาก <http://ojs.mbu.ac.th/index.php/edj/article/view/1144>
- ลักขณา สตะเวทิน. (2536). *หลักการพูด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วรรณภา รอดจันทร์. (2562). *คู่มือปฏิบัติงานการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายอย่างสร้างสรรค์*. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วันชัย แก้วหนูนวล และ ภัทร์ธีรา ฉลองเดช. (2561). ลักษณะข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาไทย: กรณีศึกษาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 5(2), 2-3.
- โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล. (2555). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- อรัญญา แสนสระ. (2563). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.